

Göran Rosenberg

Antisemitismens hot och hotbilder

Att antisemiter fantiserar om judar betyder inte att judar bör fantisera om antisemiter. När så nu sker, och när det så uppenbart sker för att rättfärdiga "judiska" politiska och militära aktioner som inte kan rättfärdigas på annat sätt, är detta i allra högsta grad ett judiskt problem, menar Göran Rosenberg.

Jag har länge hävdad att antisemitism, judehat, inte primärt är ett judiskt problem och följaktligen inte en sak för judar att spilla krut på.

Antisemitismen bygger på abstrakta fantasier och föreställningar om judar, inte på vad livs levande judar tänker, säger eller gör, och kräver följaktligen inte livs levande judar för att existera. Antisemitiska fantasier lär frodas i Japan där erfarenheten av livs levande judar är liten, liksom fortsatt i Polen där praktiskt taget inga livs levande judar längre finns. Därmed inte sagt att antisemitismen inte varit ett problem för judar, ja, tidvis ett dödligt hot, bara att det inte varit så mycket judarna själva kunnat göra åt saken. Eller snarare, det har inte spelat så stor roll vad judarna själva gjort.

Icke desto mindre har antisemitismen av historiskt förklarliga skäl, blivit den mörka kärna kring vilken efterkrigstidens judar kommit att formera och definiera sig. Jude var den som Hitler inte lyckades mörda. Jude var den som ingen ny Hitler skulle lyckas mörda. Förintelsen av den judiska civilisationen i Europa gav åt världens judar det gemensamma öde de hade varit på väg att förlora och legitimerade slutgiltigt kampen för en judisk stat i Palestina. Den judiska nationalismen föddes ur antisemitismen, stärktes av den och lever i dag i en alltmer problematisk symbios med den.

Varför problematisk? Jo, därför att undan för undan har en situation uppstått där antisemitiska fantasier om judars påstådda makt hämtar näring ur utövandet av verklig makt i judars namn. Vi har fått en antisemitism som åberopar sig på vad en stat som kallar sig judisk faktiskt säger och gör, och en judisk stat som emellanåt åberopar sig på antisemitism för att motivera vad den säger och gör. Det ena är en till israelkritik förklädd antisemitism. Det andra är en till försvar mot antisemitism förklädd israelisk ockupations- och erövringspolitik.

Efter två års fortgående brutalisering av konflikten i Mellanöstern råder för närvarande högkonjunktur för såväl antisemitiska hot som hotbilder, varvid hotbilderna just nu är farligare än hoten. Den stora faran med antisemitismen av i dag är nämligen inte att den hotar judarnas överlevnad, utan att den rättfärdigar hotbilderna av att denna överlevnad står på spel. Det är med en sådan hotbild som staten Israels nuvarande ledning för närvarande söker mobilisera världens judar till stöd för fortsatt ockupation och kolonisation och för den

systematiska elimineringen av den palestinska myndighet som för nio år sedan var en partner för fred men som nu påstås höra hemma i den judiska historiens skräckkabinett av antisemitiska förföljare och folkmördare.

Den hotbilden är lika falsk i dag som när Menachem Begin en gång utnämnde Yassir Arafat till vår tids Hitler. Eller som när de extremnationalistiska kritikerna av Osloavtalet utmålade Yitzhak Rabin som en nazistisk medlöpare och krattade den ideologiska arenan för hans mördare.

Mycket kan sägas om palestiniernas kampmetoder och deras förmåga eller oförmåga att hävda sina intressen gentemot staten Israel, och den som letar efter antisemitiska inslag i palestinsk eller arabisk retorik behöver inte leta förgäves (dock inte heller den som letar efter något bättre), men till skillnad från antisemitismens fantasiburna judehatare befinner sig palestinierna i en högst reell konfrontation med "judisk" makt. De behöver inte hata judar för att hata den makt som ockuperar dem.

Likväl har en israelisk hotbild målats upp som säger att palestinierna inte bara hatar makten utan också judarna, att de hela tiden haft som mål att utplåna den judiska staten, att de därvid lyckades lura Rabin men inte Sharon, att de nu gjort gemensam sak inte bara med all världens terrorister utan också med all världens antisemiter, och att Israels krig mot palestinierna följaktligen måste ses som en kamp för judars överlevnad. För att judarna ska överleva måste deras eviga förgörare tryckas ner.

Det är en hotbild som för närvarande får starkt eldunderstöd från USA. Dels från den amerikanska statsledning som är i färd med att dela in världen i terroristvänner och terroristfiender. Dels från de amerikansk-judiska opinionsbildare på den politiska högerkanten som med illa dold skadeglädje lyfter fram minsta antijudiska incident som belägg för omvärldens terroristvänlighet i allmänhet och Europas i synnerhet. En inflytelserik kolumnist hävdar att det inte längre är säkert att vara jude i Europa (Charles Krauthammer i *Washington Post*, 26.04.2002), en annan att palestiniernas antisemitism på ett sätt är värre nazisternas eftersom palestinierna till skillnad från nazisterna offentligen hyllar sina judemördare (Ruth Wisse i *Commentary*, oktober 2002).

Detta är inte bara sanslösa jämförelser. Det är farliga jämförelser. Det är jämförelser med politisk avsikt och verkan. Det är jämförelser som avser att driva världens judar till positioner och handlingar som, för att citera Storbritanniens chefsrabbin Jonathan Sacks, står i strid med judendomens djupaste ideal och värderingar. Det är jämförelser som görs i en tid när världens judar lever friare och säkrare än någonsin och som därmed trivialiserar antisemitismen och minnet av de miljoner judar som mördades i dess skugga.

Att antisemiter fantiserar om judar betyder inte att judar bör fantisera om antisemiter. När så nu sker, och när det så uppenbart sker för att rättfärdiga "judiska" politiska och militära aktioner som inte kan rättfärdigas på annat sätt, är detta i allra högsta grad ett judiskt problem. Eller i varje fall ett problem där det spelar en avgörande roll vad livs levande judar faktiskt säger och gör.

